የተባበሩት አረብ ኤምሬቶች ፕሬዝዳንት እና የኢትዮጵያ ጠቅላይ ሚኒስትር በትብብር እና በቀጣናዊ ሁነቶች ዙሪያ ተወያዩ

- ኦገስት 18፣ 2023| አዲስ አበባ

ፕሬዝዳንት ልዑል ሼክ ሙሐመድ ቢን ዛይድ አል ናህያን እና የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ጠቅላይ ሚኒስትር ዶክተር አብይ አህመድ ዛሬ በተለያዩ የሁለትዮሽ ግንኙነቶች፣ እንዲሁም ትኩረት በሚሹ ሰፋ ያሉ ቀጣናዊ እና ዓለም አቀፋዊ ጉዳዮች ዙሪያ ተወያይተዋል።

በአዲስ አበባ በተካሄደው በዚህ ስብሰባ ወቅት፣ የኢትዮጵያ ጠቅላይ ሚኒስትር ለልዑልነታቸው የከበረ አቀባበል ያደረጉላቸው ሲሆን፣ የልዑልነታቸው ጉብኝት በሁለቱ ሀገራት መካከል ያለውን ግንኙነት የበለጠ የሚያሳድግ መሆኑን አጽንኦት ሰጥተው ገልጸዋል።

ልዑልነታቸው በኢትዮጵያ በመገኘታቸው እና ከጠቅላይ ሚኒስትር አብይ አህመድ ጋር በመገናኘታቸው የተሰማቸውን ደስታ ገልጸዋል። በተጨማሪም በሼክ ሰኢድ ቢን ዛይድ አል ናህያን ህልፈት ምክንያት በአካል ተገኝተው የሐዘን መግለጫ በማቅረባቸው፣ ይህም በሁለቱ ሀገራት መካከል ያለውን ልዩ እና ጠንካራ ግንኙነት የሚያሳይ በመሆኑ ለጠቅላይ ሚኒስትሩ ምስጋናቸውን አቅርበዋል።

ልዑልነታቸው ኦገስት 15 በሚከበረው የጠቅላይ ሚኒስትር አብይ አህመድ የልደት ቀን ምክንያት እንኳን አደረሰዎት በማለት መልካም ምኞታቸውን የገፁ ሲሆን፣ ረጅም እድሜን፣ ጤናን እና ደስታንም ተመኝተውላቸዋል። ልዑልነታቸው ለኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዝዳንት ሣህለወርቅ ዘውዴም ሰላምታቸውን ያቀረቡ ሲሆን፣ መልካም ጤንነትን እና ደህንነትንም ተመኝተውላቸዋል።

ልዑልነታቸው እና የኢትዮጵያ ጠቅላይ ሚኒስትር የሁለቱን ሀገራት እድገትና ብልጽግና ለማረጋገጥ የተያዙ የጋራ እቅዶችን ለማሳካት እንዲያስችል፤ በኢኮኖሚ፣ በኢንቨስትመንት እና በልማት ዘርፎች እንዲሁም በሁሉም መስኮች ያለውን የትብብር አድማስ የበለጠ ማሳደግ በሚቻልበት ሁኔታ ዙሪያ ተወያይተዋል።

ሁለቱ ወገኖች በክልላዊ እና ዓለም አቀፋዊ ሁነቶች ዙሪያ የተወያዩ ሲሆን፣ የጋራ ትኩረት በሚሹ ጉዳዮች ላይም ሃሳብ ተለዋውጠዋል። በተጨማሪም የሕዝቦቻቸውን የኑሮ ደረጃ ለማሻሻልና ብልጽግናን ለማስፋፋት የሚያስችሉ የትብብር ድልድዮችንና ውጤታማ አጋርነቶችን የመገንባትን አስፈላጊነት አጽንኦት ሰጥተው ገልጸዋል።

ልዑል ሼክ ሙሐመድ ቢን ዛይድ አል ናህያን የተባበሩት አረብ ኤምሬቶች በጋራ እምነት፣ ክብር እና የጋራ ጥቅሞችን በማሳካት መርህ ላይ የተመሰረተውን ከኢትዮጵያ ጋር ያላትን ትብብር ለማጠናከር ያለውን ጽኑ ፍላጎት አጽንኦት ሰጥተው ገልጸዋል። ይህም ኤምሬቶች በሁሉም ዘርፎች በአጋርነት እና በትብብር አማካኝነት ከሌሎች ሀገራት ጋር ያላትን ግንኙነት ለማሳደግና በዓለም አቀፉ ማህበረሰብ ፊት የተደቀኑ ፈተናዎችን በጋራ ለመፍታት የምታደርገውን ጥረት የሚያንጸባርቅ ነው።

ልዑልነታቸው በተባበሩት አረብ ኤምሬቶች እና በኢትዮጵያ መካከል ያለው ግንኙነት እያደገ የመጣና በቅርብ ዓመታት ውስጥም በተለይም በሁለቱ ሀገራት ዘላቂነትንና ልማትን በሚያገለግሉ መስኮች ላይ ከፍተኛ እድገት የታየበት መሆኑን አጽንኦት ሰጥተው ገልጸዋል።

እርሳቸውም የተባበሩት አረብ ኤምሬቶች እንደ ግብርና፣ የምግብ ዋስትና፣ እሬጅ (ኃይል)፣ ንግድ፣ ኢንቨስትመንት፣ ቴክኖሎጂ እና በሌሎችም ዘርፎች ከኢትዮጵያ ጋር ያላትን ግንኙነት የበለጠ ለማሳደግ ያለውን ጽኑ ፍላጎት አጽንኦት ሰጥተው ገልጸዋል።

ልዑልነታቸው በ2022 በሁለቱ ሀገራት መካከል ያለው የነዳጅ ነክ ያልሆነ የንግድ መጠን 1.4 ቢሊዮን USD መድረሱን ጠቅሰው፣ ኢትዮጵያ በአፍሪካ ውስጥ የተባበሩት አረብ ኤምሬቶች አስፈላጊ የንግድ አጋር መሆኗን ገልጸዋል። አክለውም ሁለቱም ወገኖች በወደፊት ዓመታት ይህንን ቁጥር ለማሳደግ እየሰሩ እንደሚገኝ ተናግረዋል። በተጨማሪም በሁለቱ ሀገራት መካከል ባለው ተስፋ ሰጪ የኢንቨስትመንት እድሎች እንዲሁም በታዳሽ ኃይል በተለይም በፀሐይ ኃይል ዘርፍ ከሚደረገው ትብብር በተጨማሪ፣ ኢኮኖሚያዊ ልውውጡን ለማጠናከር እየሰሩ እንደሚገኝ ልዑልነታቸው ገልጸዋል።

ልዑልነታቸው ኤምሬቶች ከአፍሪካ ጋር ያላትን ግንኙነት ለማጠናከር ከያዘችው ቁርጠኝነት አኳያ ኢትዮጵያ ለተባበሩት አረብ ኤምሬቶች ልዩ ቦታ እንዳላት አጽንኦት ሰጥተው ገልጸዋል። ይህ ልዩ ቦታም ኢትዮጵያ የአፍሪካ አንድነት ድርጅት (የአፍሪካ ህብረት) ዋና መስሪያ ቤትን የምታስተናግድ በመሆኗ፣ ይህም በመላው አህጉሪቱ ላይ

ከፍተኛ ተጽዕኖ እንድታሳድር በሚሰጣት እድል የበለጠ ጎልቶ የሚታይ መሆኑን ጠቅሰዋል።

ልዑልነታቸው ኤምሬቶች ዓለም አቀፋዊ መረጋጋትንና ብልጽግናን ለማስፋፋት ከያዘቸው ዘላቂ ዓላማ ጋር በተያያዘ በመላው አህጉሪቱ ሰላምን የበለጠ ለማጠናከር ከአፍሪካ አጋሮቿ ጋር ለመስራት ቁርጠኛ መሆኗን አጽንኦት ሰጥተው ገልጸዋል። በመሆኑም ኤምሬቶች በአህጉሪቱና ከዚያ ውጭ ያሉ ግጭቶችን በሰላማዊ መንገድ ለመፍታት የሚደረጉትን ጥረቶች ሁሉ ሙሉ በሙሉ ትደግፋለች።

በተጨማሪም ልዑልነታቸው በቅርቡ በግብፅ አረብ ሪፐብሊክ እና በኢትዮጵያ መካከል በተደረሰው ስምምነት የተገኘውን አበረታች መሻሻል በደስታ የተቀበሉ ሲሆን፣ ይህም በህዳሴው ግድብ ጉዳይ ላይ ሁሉን አቀፍ መፍትሔ (ስምምነት) ላይ ለመድረስ ያለመ ድርድር መጀመሩን የሚያመላክት ነው።

ወደፊት የሚደረጉት ውይይቶች ለሁለቱም ወገኖች አጥጋቢ የሆነ መፍትሔ እንደሚያስገኙ፣ የክልሉን መረጋጋት የሚያስፋፉ እንደሆኑና በሚመለከታቸው ሀገራት መካከል ያለውን ትብብር እንደሚያጠናክሩ ያላቸውን ተስፋ ገልጸዋል።

ልዑልነታቸው የኢትዮጵያ ጠቅላይ ሚኒስትር በዚህ ዓመት መገባደጃ ላይ በተባበሩት አረብ ኤምሬቶች አዘጋጅነት በሚካሄደው የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት የካርቦን እና አየር ንብረት ለውጥ ኮንፈረንስ (COP28) ላይ እንዲሳተፉ ጥሪ አቅርበውላቸዋል።

ልዑልነታቸው ኢትዮጵያ የታዳሽ ኃይልን ለማስፋፋት የምታደርገውን ቁርጠኝነት ያደነቁ ሲሆን፣ ይህም እስከ 2050 እ.ኤ.አ. ድረስ የአየር ንብረት ገለልተኝነትን (Climate Neutrality) ለማሳካትና በአየር ንብረት ፈጠራ አማካኝነት ታይቶ የማይታወቅ ኢኮኖሚያዊ እድገትና ማህበራዊ ልማትን ለማምጣት የተባበሩት አረብ ኤምሬቶች ካላት ግብ ጋር የሚጣጣም መሆኑን አጽንኦት ሰጥተው ገልጸዋል።

የኢትዮጵያ ጠቅላይ ሚኒስትር በሁለቱ ሀገራትና ህዝቦች መካከል ላለው ጥልቅ ግንኙነት ያላቸውን አድናቆት የገለፁ ሲሆን፣ ኤምሬቶች ደህንነትንና መረጋጋትን ለማጠናከር እንዲሁም ዓለም አቀፋዊ ትብብርን፣ ሰላምንና አብሮ መኖርን ለማጎልበት የምታደርገውን ጥረት አድነቀዋል። ከዚሁ ጋር ተያይዞ ለተባበሩት አረብ ኤምሬቶች የበለጠ እድገትና ብልጽግናን ተመኝተዋል።

በስብሰባው ማጠቃለያ ላይ ሁለቱም ወገኖች በኢኮኖሚ፣ በንግድ፣ በኢንቨስትመንት እና በልማት ዘርፎች ያለውን የሁለትዮሽ ግንኙነት ለማጠናከር ያላቸውን ጽኑ ቁርጠኝነት ገልጸዋል። በተጨማሪም በመላው የአፍሪካ አህጉር ዘላቂ ልማትን፣ ደህንነትንና መረጋጋትን የሚያጠናክሩና ለሁለቱም ወገኖች ጠቃሚ የሆኑ ትብብሮችን ለማጎልበት ያላቸውን የጋራ ፍላጎት አረጋግጠዋል።

የኢትዮጵያ ጠቅላይ ሚኒስትር ለፕሬዝዳንቱ እና ከአብረዋቸው ለተጓዙት ልዑካን ቡድን ክብር የምሳ ግብዣ አዘጋጅተዋል።

በስብሰባውና በምሳ ግብዣው ላይ የምክትል ፕሬዝዳንት፣ የጠቅላይ ሚኒስትር ምስክትል እና የፕሬዝዳንታዊ ፍርድ ቤት (ማንደደር) ሚኒስትር ልዑል ሼክ መንሱር ቢን ዛይድ አል ናህያንን ጨምሮ የኤምሬቶች ፕሬዝዳንት አጅበው የመጡ የልዑካን ቡድን አባላት ማለትም፤ ልዑል ሼክ ሃምዳን ቢን ሞሃመድ ቢን ዛይድ አል ናህያን፣ በፕሬዝዳንታዊ ፍርድ ቤት የልዩ ጉዳዮች አማካሪ ሼክ ሞሃመድ ቢን ሃማድ ቢን ታህኑን አል ናህያን፣ የካቢኔ ጉዳዮች ሚኒስትር ሞሃመድ ቢን አብደላህ አል ገርጋዊ፣ የብሔራዊ ደህንነት ከፍተኛ ምክር ቤት ዋና ፀሐፊ አሊ ቢን ሃማድ አል ሻምሲ፣ የኢንዱስትሪ እና የላቀ ቴክኖሎጂ ሚኒስትር ዶ/ር ሱልጣን ቢን አህመድ አል ጃበር፣ የሀገር ውስጥ (የመንግስት) ሚኒስትር ሼክ ሻክቡት ቢን ናህያን አል ናህያን፣ የውጭ ንግድ ሀገር ውስጥ (የመንግስት) ሚኒስትር ዶ/ር ታኒ ቢን አህመድ አል ዘዩዲ፣ በኢትዮጵያ የኤምሬቶች አምባሳደር ሞሃመድ ሳሌም አል ረሺዲ እና ሌሎችም ከኤምሬቶች ወገን የመጡ ባለስልጣናት ተገኝተዋል።

ከኢትዮጵያ ወገንም የኢትዮጵያ ምክትል ጠቅላይ ሚኒስትር እና የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር አቶ ደመቀ መኮንን፣ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሥራ እና ክህሎት ሚኒስትር ወይዘሮ ሙፈሪሃት ካሚል፣ የኢትዮጵያ የገንዘብ ሚኒስትር አቶ አህመድ ሽዴ፣ የ his የመከላከያ ሚኒስትር ዶ/ር አብርሃም በላይ፣ የሰመcher/የመስኖ እና ቆላማ አካባቢዎች ልማት ሚኒስትር አይሻ መሐመድ፣ የኢንዱስትሪ ሚኒስትር አቶ መላኩ አለበል፣ የኢትዮጵያ የግብርና ሚኒስትር ዶ/ር ግርማ አመንቴ፣ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የትራንስፖርት እና ሎጂስቲክስ ሚኒስትር ዶ/ር አለሙ ስሜ፣ የካቢኔ ጉዳዮች ሚኒስትር ወይዘሮ አለምፀሐይ ጳውሎስ፣ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ደኤታ አምባሳደር ምስጋኑ አርጋ እና በርካታ የኢትዮጵያ ከፍተኛ ባለስልጣናት ተገኝተዋል።

የተባበሩት አረብ ኤምሬቶች ፕሬዝዳንት ልዑል ሼክ ሞሃመድ ቢን ዛይድ አል ናህያን ከጠቅላይ ሚኒስትር ዐቢይ አሕመድ ጋር በመሆን በጠቅላይ ሚኒስቴር መሥሪያ ቤት ግቢ ውስጥ ችግኝ ተክለዋል።